

2023 | Απρίλιος | Φάση 3 | Διαγωνίσματα Επανάληψης

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ & ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

Β' Γενικού Λυκείου
Γενικής Παιδείας

Σάββατο 08 Απριλίου 2023 | Διάρκεια Εξέτασης: 3 ώρες

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΘΕΜΑ Α

1ο υποερώτημα

Στο κείμενο παρουσιάζονται αρνητικές όψεις της τηλεργασίας. Αναλυτικότερα, ο τηλεεργαζόμενος συγχέει τις απαιτήσεις της προσωπικής και επαγγελματικής του ζωής, αναγκάζεται να εργάζεται στον περιορισμένο οικιακό χώρο, όπου αποσπάται η προσοχή του, και στερείται την κοινωνικότητα και τη συνεργασία με συναδέλφους. Επίσης, αισθητή γίνεται η αδυναμία απόκτησης νέων γνώσεων στον χώρο εργασίας και η έλλειψη κινήτρων και προοπτικών επαγγελματικής εξέλιξης. Τέλος, κατά τη συγγραφέα, οι τηλεεργαζόμενοι αξιοποιούν τον ελεύθερό τους χρόνο για επαγγελματικούς σκοπούς και πέφτουν θύματα εργασιακής εκμετάλλευσης.

2ο υποερώτημα

Στη δεύτερη παράγραφο του κειμένου 1 η αρθρογράφος παραθέτει τα παραδείγματα γνωστών και καταξιωμένων δημιουργών (Ντίκενς, Μπετόβεν κ. λπ.) που εργάζονταν στο σπίτι, αλλά αναζητούσαν διεξόδο από αυτό. Με τα παραδείγματα αυτά ενισχύει τη θέση της για τον εγκλωβισμό του τηλεεργαζόμενου στα στενά όρια του σπιτιού του και την ανάγκη εύρεσης διεξόδου. Εξάλλου, στην επόμενη παράγραφο η αρθρογράφος επισημαίνει χαρακτηριστικά **«Δύσκολη υπόθεση η εργασία από το σπίτι»**. Με τον τρόπο αυτό ενισχύει την πειστικότητα των επιχειρημάτων της και, στηριζόμενη σε ιστορικά δεδομένα, προβληματίζει τον αναγνώστη για το «κόστος» της τηλεργασίας. Τέλος, τα παραδείγματα καθιστούν το κείμενο ενδιαφέρον και αναδεικνύουν την πρόθεση της συγγραφέα να αναλύσει πλήρως το φαινόμενο που παρουσιάζει και να τεκμηριώσει ορθά τα επιχειρήματά της.

3ο υποερώτημα

Η αρθρογράφος, για να προβληματίσει τους αναγνώστες σχετικά με την τηλεργασία, χρησιμοποιεί τα εξής γλωσσικά μέσα:

- **το ασύνδετο σχήμα (το αίσθημα της απομόνωσης, της απουσίας από την εργασιακή ομήγυρη, της απομάκρυνσης από την ηθική του χώρου εργασίας ως κινήτρου απόδοσης)**, με το οποίο δίνεται έμφαση και ένταση στο λόγο και παρουσιάζονται οι πολλές αρνητικές πτυχές της τηλεργασίας.
- **τη μεταφορική χρήση της γλώσσας (διέβρωσε τη στεγανότητα των εργασιακών χωρικών ορίων, όμως θόλωσε τα σύνορα μεταξύ προσωπικής και επαγγελματικής ζωής)**, με την οποία δίνονται με παραστατικό και εύληπτο τρόπο οι αρνητικές συνέπειες της τηλεργασίας, που, αφενός, άλλαξαν τα δεδομένα του εργασιακού χώρου, από την άλλη, όμως, προκάλεσαν σύγχυση στο άτομο μεταξύ προσωπικής και επαγγελματικής ζωής. Με τον μεταφορικό λόγο προσδίδονται συγκινησιακές αποχρώσεις στον λόγο, καθώς σκοπός της συγγραφέα δεν είναι η πληροφόρηση αλλά η ευαισθητοποίηση του αναγνώστη για το υπό ανάλυση φαινόμενο, την τηλεργασία.
- **τη χρήση προφορικού λόγου - απλού καθημερινού λεξιλογίου (να μη δουλεύουν από την κρεβατοκάμαρα, την κουζίνα, το σαλόνι με το μπες - βγες των παιδιών, τον ημιυπαίθριο, την αποθήκη)**. Έτσι, με σαφή και κατανοητό τρόπο αποδίδεται η αδυναμία διάκρισης του «επαγγελματικού» χώρου στο πλαίσιο του σπιτιού, με αποκορύφωμα την παρουσία των παιδιών, που δικαιολογημένα συνιστούν για τους εργαζόμενους πηγή απόσπασης της προσοχής.

ΘΕΜΑ Β

Αγαπητοί τηλεθεατές και τηλεθεάτριες,

Σας ευχαριστώ που, από το βήμα αυτό, μου δίνετε την ευκαιρία να αναφερθώ σε μια νέα εξέλιξη, μια σύγχρονη μορφή εργασίας, την οποία επιλέγουν όλο και περισσότεροι άνθρωποι στην εποχή μας. Αναφέρομαι στην τηλεργασία, που, εξαιτίας των περιοριστικών μέτρων που ελήφθησαν για την ανάσχεση της εξάπλωσης του κορονοϊού, εφαρμόστηκε σε όλες σχεδόν τις επιχειρήσεις και έφερε νέα δεδομένα στους

2023 | Απρίλιος | Φάση 3 | Διαγωνίσματα Επανάληψης

χώρους εργασίας. Με βάση τις εμπειρίες που αποκόμισα ως τηλεργαζόμενος, θα προσπαθήσω, στο πλαίσιο της παρέμβασής μου στην εκπομπή σας, να σας παρουσιάσω τις θετικές και αρνητικές πτυχές αυτής της νέας μορφής επαγγελματικής απασχόλησης.

Απάντηση α' ερωτήματος - χάρη στην τηλεργασία:

- οι επιχειρηματίες εξοικονομούν χρήματα, αφού δεν προβαίνουν στην ενοικίαση χώρων για τα γραφεία των εργαζομένων και αποφεύγουν πάγια έξοδα για την ηλεκτροδότηση ή την υδροδότηση του χώρου εργασίας.
- Οι επιχειρηματίες αποκομίζουν μεγάλα οικονομικά οφέλη από την αύξηση της αποδοτικότητας των εργαζομένων, οι οποίοι δεν κουράζονται από τη μετακίνησή τους στον τόπο εργασίας και δεν απουσιάζουν από την εργασία τους λόγω δυσμενών συνθηκών, όπως είναι οι απεργίες στα μέσα μεταφοράς, οι αντίξοες καιρικές συνθήκες και οι ασθένειες.
- δίνονται ευκαιρίες απασχόλησης σε άτομα με κινητικά προβλήματα, σε άτομα που ζουν στην επαρχία ή σε άτομα με οικογενειακές ή φοιτητικές υποχρεώσεις. Κατά συνέπεια, περιορίζεται η ανεργία. Επιτυγχάνεται, έτσι, η κοινωνική ένταξη ατόμων που βρίσκονται στα όρια του κοινωνικού αποκλεισμού.
- εξασφαλίζεται για τους εργαζόμενους ευέλικτο ωράριο εργασίας, το οποίο προσαρμόζεται στους ρυθμούς και τις ιδιαίτερες ανάγκες τους.
- αυξάνεται ο ελεύθερος χρόνος των εργαζομένων, καθώς εξοικονομούν τις ώρες κατά τις οποίες θα μετακινούνταν στον χώρο εργασίας. Έτσι, εξασφαλίζεται χρόνος για τις οικογενειακές και διαπροσωπικές επαφές, γεγονός που συμβάλλει στην εξισορρόπηση της επαγγελματικής και προσωπικής ζωής.
- δίνεται η δυνατότητα στον εργαζόμενο να αλλάξει τόπο διαμονής, διατηρώντας την εργασιακή του σχέση, ακόμη και αν χρειάζεται να απόμακρυνθεί από το αστικό κέντρο.

 Απάντηση β' ερωτήματος - εξαιτίας της τηλεργασίας:

- οι επιχειρηματίες δυσκολεύονται να ελέγξουν όσους υπαλλήλους τους τηλεργάζονται, με αποτέλεσμα οι εργαζόμενοι να μην πιέζονται να ολοκληρώσουν το έργο που έχουν αναλάβει στον χρόνο που έχουν δεσμευθεί να το πράξουν.
- ο τηλεργαζόμενος απομονώνεται, απομακρυνόμενος από τον εργασιακό του χώρο, και στερείται τα οφέλη που προκύπτουν από τη συνεργασία αλλά και από την αλληλεπίδραση με έμπειρους συναδέλφους.
- καταπατώνται σημαντικά εργασιακά δικαιώματα και προνόμια των τηλεργαζομένων. Εξάλλου, συχνά εξατομικεύονται οι συμβάσεις εργασίας και εντείνεται η εκμετάλλευση του εργαζομένου, αφού δεν υπάρχει έλεγχος των συνθηκών εργασίας από την Πολιτεία.
- παρέχονται ελάχιστες ευκαιρίες για επαγγελματική εξέλιξη, γιατί οι τηλεργαζόμενοι δύσκολα αποκτούν πρόσβαση σε προγράμματα κατάρτισης.
- προκαλούνται προβλήματα συγκέντρωσης, ιδίως όταν η εργασία εκτελείται στον οικογενειακό χώρο, όπου μπορεί να υπάρχουν μικρά παιδιά που κάνουν φασαρία. Πολλές φορές, μάλιστα, δεν υπάρχει κατάλληλος για τηλεργασία χώρος ή εξοπλισμός, γεγονός που προκαλεί εργασιακό άγχος τόσο στο άτομο μεμονωμένα όσο και στο οικογενειακό του περιβάλλον ευρύτερα.
- παραβιάζεται το οικογενειακό άσυλο και το δικαίωμα στην ιδιωτικότητα, όταν ο εργοδότης κάνει συχνούς ελέγχους των συνθηκών εργασίας και του τρόπου χρήσης του εξοπλισμού.

Αγαπητοί τηλεθεατές και τηλεθεάτριες,

Κλείνοντας την παρουσίαση του θέματος, θα ήθελα να επισημάνω ότι η τηλεργασία είναι μια ενδιαφέρουσα και πολλά υποσχόμενη μέθοδος εργασίας, η οποία έρχεται να επιλύσει πολλά από τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι άνθρωποι στους παραδοσιακούς χώρους εργασίας. Ωστόσο, οι σχετικές μέθοδοι εργασίας πρέπει να τεθούν υπό την εποπτεία της Πολιτείας, ώστε να προστατεύονται τόσο οι εργαζόμενοι, που πρέπει να απολαμβάνουν όλα τα εργασιακά δικαιώματά τους, όσο και οι εργοδότες, που δικαιούνται να αποκομίζουν τα οφέλη από την ποιοτική εργασία των υπαλλήλων τους.

2023 | Απρίλιος | Φάση 3 | Διαγωνίσματα Επανάληψης

Σας ευχαριστώ για την προσοχή σας και ελπίζω τα λόγια μου να αποτελέσουν αφορμή για γόνιμο προβληματισμό.

ΘΕΜΑ Γ

Το προς εξέταση κείμενο αναφέρεται στην πλήξη που νιώθει μία γυναίκα που δουλεύει σε μία τράπεζα. Η πλήξη αυτή οφείλεται στο ότι δεν επέλεξε το επάγγελμά της με βάση τις επιθυμίες της, αλλά για να ξεφύγει από τη συνήθεια των ανθρώπων της εποχής να ασκούν το επάγγελμα των γονιών τους. Το ειρωνικό ύφος του κειμένου συμβάλλει στην ανάδειξη του θέματος. Ενδεικτικά αναφέρουμε το σημείο **«ήταν πάρα πολύ ... νούμερα»**, όπου η αφηγήτρια ειρωνεύεται τον εαυτό της, επειδή όταν πρωτοδιορίστηκε στην τράπεζα, ένιωθε ευτυχισμένη, επειδή ξεχώριζε από τους φίλους και τους γείτονές της, χωρίς να συνειδητοποιεί ότι η δουλειά που βρήκε θα την έκανε δυστυχισμένη, αφού δεν της άρεσε πραγματικά. Ένα ακόμη απόσπασμα με ειρωνικό ύφος είναι το **«και άρχισα ... συναδελφικότητα»**. Στο χωριό αυτό η αφηγήτρια αυτοαποκαλείται «εφθαρμένη», για να δείξει ότι, όπως φθείρονται τα χαρτονομίσματα, έτσι και αυτή αλλοτριώθηκε στην εργασία της. Συνεπώς, είναι παντελώς άχρηστη, όπως και το φθαρμένο χαρτονόμισμα, παραλληλισμός που πιστοποιεί ότι απέτυχε στη ζωή της. Με το ειρωνικό ύφος η συγγραφέας κατορθώνει να μεταφέρει στον αναγνώστη τα συναισθήματα της αφηγήτριας και να τον κάνει να ταυτιστεί μαζί της, ώστε να νιώσει πόσο θλιβερό είναι να καταντάει η ζωή ενός ανθρώπου ανούσια εξαιτίας της άσκησης ενός ακατάλληλου επαγγέλματος.

2023 | Απρίλιος | Φάση 3 | Διαγωνίσματα Επανάληψης

ΘΕΜΑ Δ

Το κείμενο 2 αναφέρεται στην εργασιακή αλλοτρίωση μιας γυναίκας που εργάζεται στην τράπεζα. Αρχικά, η αφηγήτρια τονίζει ότι είχε βολευτεί με τη θέση της, όταν διορίστηκε στην τράπεζα (**μα εγώ είχα πια ... με τα νούμερα**), αφού είχε κατακτήσει μια εργασιακή θέση αξιοζήλευτη στην εποχή και την κοινωνία όπου ζούσε. Ωστόσο, καθώς περνούσε ο καιρός, η αφηγήτρια ένιωθε όλο και περισσότερο ότι η ρουτίνα της εργασίας προκαλούσε φθορά σε όλα τα επίπεδα (**Σιγά σιγά και μέρα τη μέρα άρχιζα ... μ' αυτούς τους καθημερινούς «πλησίον»**). Έτσι, έφτασε σε σημείο να μην βιώνει τη χαρά της δημιουργίας, να μην απολαμβάνει τη δουλειά και τις σχέσεις με τους συναδέλφους (**έβρισκα ξεφτισμένες όλες ... τη συναδελφικότητα**) και να παρομοιάζει τον εαυτό της με τα χαρτονομίσματα που, όταν φθείρονται, τα καταστρέφουν. Πρόκειται, επομένως, για ένα άτομο εγκλωβισμένο στον εργασιακό κλοιό της τράπεζας (**να παρομοιάζω τον ... και την ετικέτα «εφθαρμένον»**).

Η αφηγήτρια στο τέλος του αποσπάσματος διατυπώνει την ευχή να ξαναβρεί τον εαυτό της. Εύχεται, δηλαδή, να βρει τη δύναμη να τα παρατήσει όλα, ώστε να αποκτήσει και πάλι τη χαμένη της ελευθερία, τα χαμένα της όνειρα, το πάθος, τη δημιουργικότητα, την όρεξη για δουλειά και την προσωπικότητα που είχε, πριν αλλοτριωθεί στον εργασιακό της χώρο (**Να τα μουτζώσεις, λέει, όλα ... Να ξαναβρείς τον εαυτό σου**). Θεωρώ απόλυτα δικαιολογημένη την επιθυμία της, γιατί πιστεύω ότι οι άνθρωποι θα πρέπει να νιώθουν δημιουργικοί και ευτυχισμένοι στον χώρο εργασίας τους. Είναι κρίμα να αισθάνονται αλλοτριωμένοι και να δυστυχούν εξαιτίας του επαγγέλματος που ασκούν, αφού περνούν πολλές ώρες στον επαγγελματικό τους χώρο και θα πρέπει να τον θεωρούν χώρο έκφρασης και δημιουργικότητας και όχι χώρο καταναγκαστικής εργασίας και μαρτυρίου.